

Læringsglede og innovasjon- biblioteksamarbeid som drivkraft i Gjerstad Kommune.

Mål for prosjektet:

- Kartlegge samarbeidsformer, metodikk og strukturer som skaper velfungerende og effektive pedagogiske bibliotekstjenester i Gjerstad kommune.
- Undersøke hvordan man kan utvikle nettverk og bygge delingskultur mellom forskjellige virksomheter i en og samme kommune.
- Utarbeide en strategi for å videreutvikle, implementere og forankre gode strukturer med fokus på praktisk anvendelighet, overførbarhet og bredde i Gjerstad Kommune utover prosjektperioden.
- Utvikle en modell som kan brukes i andre kommuner.

Visjon for hovedprosjektet:

Aust-Agder har bibliotekstjenester som gir økt kunnskap for alle – uavhengig av sosial, kulturell og økonomisk bakgrunn. Bibliotekene bidrar til at elever utvikler økt læringsglede, kreativitet, tilhørighet, og inkludering.

Bibliotekene som møteplass skaper samfunnsengasjement, legger til rette for kreativitet, overføring av kunnskap mellom generasjoner, fremmer integrering og øker tilhørighet til lokalsamfunnet. De ulike virksomhetene i kommunen, bibliotek, kultur og skole, samarbeider, utnytter hverandres ressurser og kompetanse til barn og unges beste.

Kommunene i fylket utnytter det potensialet bibliotekstjenestene representerer som et viktig virkemiddel for å styrke barns oppvekst- og læringsvilkår og motvirke negative konsekvenser av barnefattigdom.

Prosjektbeskrivelse

Læringsglede og innovasjon - Bibliotekssamarbeid som drivkraft.

Vi vil undersøke påstanden "Det er lønnsomt å dele"...

Er det sant?

Hvordan få til mer, uten å få tilført økte økonomiske ressurser? Hvordan klare å innfri stadig nye krav og oppgaver? Hvordan kan bibliotekene og andre tjenester i en kommune samarbeide seg imellom for å utnytte ressursene på best mulig måte i takt med omgivelsenes forventinger og behov?

Dagens samfunn er i stadig endring. Dette har aktualisert bedrifters behov for en innovativ strategi og omstillingsdyktighet. Bedrifter dekker sitt behov for slik kompetanse med kurs i innovasjonsledelse. Kursene legger vekt på å gjøre deltakerne bedre i stand til å observere, forstå og påvirke endringsprosesser. Innovasjonsledelse har som formål å gjøre bedrifter og tjenester mer robuste, omstillingsdyktige og i stand til å møte omgivelsenes stadig skiftende krav og

behov. Økonomisk bærekraft er sentralt.

Dette er kompetanse vi ønsker å tilføre vår prosjektkommune. Vi vil undersøke om det å skape en slik felles plattform inviterer til økt lønnsom deling av erfaringer, ressurser, ideer og en strategi for utvikling av tidsriktige tjenester.

I pilotprosjektet vil også utprøving av nye samarbeidsformer, metoder og partnerskap med overføringsverdi stå sentralt:

Formålet er å etablere konkret metodikk og verktøy til innovasjonsarbeid og effektiv utnyttelse av kompetanse og ressurser på tvers av innarbeidede strukturer og grenser.

Første året av prosjektet vil gå med til å bygge opp kompetanse i innovasjonsledelse i prosjektkommunen. Prosjektkommunen, Gjerstad, er i en omstillingsprosess hvor de skal slå sammen flere barneskoler til en større skole med plass til 300 elever på barne- og ungdomstrinnet. I den forbindelse ønsker de også å utvikle sine bibliotekstjenester for barn og unge, og se tjenestene i en større sammenheng både i og utenfor skoletid.

Prosjektkommunen får tilbud om gratis studieplasser til de av sine ansatte som vil være sentrale i utviklingen av bibliotekstjenestene og de pedagogiske tilbudene til barn og unge i denne omstillingen. Studiet er kurs i Innovasjonsledelse, og er kompetansegivende (tilsvarende 10 studiepoeng) og kan innarbeides i en Master i ledelse. En slik kompetanseheving i innovasjonsmetodikk kan skape en felles basis for nytenking og utvikling.

Sammenhengen mellom bibliotektilbudene på folkebiblioteket og på skolene i kommunen må kartlegges. Felles oppgaver og interesser identifiseres, eksisterende og mulige samarbeidsformer og strukturer utredes.

Ved å analysere lokale forhold ønsker vi i forprosjektet å kartlegge hvilke lokale krefter som kan representere ressurser i et samarbeid og partnerskap.

Med utgangspunkt i disse analysene og kartleggingene, de utfordringene kommunen selv har i arbeidet med barn og unge, og hva kommunen ønsker å prioritere, lages en skisse for hvordan man kan bedre samhandlingen mellom folkebiblioteket, skolene og nærmiljøet. Det utarbeides en plan hvor strukturelle grep kan utforskes og prøves ut med lokale tilpasninger basert på lokale behov og ønsker.

I det videre utviklingsarbeidet og samarbeidet vil folkebiblioteket ha en ledende rolle.

Prosjektets delmål første året:

1. Introdusere innovasjonsmetodikk i pilotkommunen.
2. Avklare forpliktelser og konsekvenser for de ulike virksomhetene av medvirkning i prosjektet.
3. Utarbeide effektmål for utviklingsarbeidet.
4. Legge tidsplan og milepeler for prosjektperioden på to år.

5. Lage en konkret plan for hva som trengs av tiltak i andre året av prosjektperioden; studietur, kompetanseheving, anskaffelse av nye tekniske løsninger for å frigjøre ressurser, hospitering, deltakelse på konferanser, o.lign..

Prosjektets foreløpige delmål andre året;

- 1) Etablere innovasjonsmetodikk som en grunnleggende strategi i Gjerstad kommune.
- 2) Planlagte tiltak gjennomføres.
- 3) Bibliotekene sees på som en pedagogisk ressurs på tvers av alle fag i grunnskolen. Det er en klar sammenheng mellom elevenes bibliotektilbud og deres videre utdanningsløp.
- 4) Bibliotekene i kommunen arbeider strukturert med lesestimulering og tiltak for elevenes utvikling av grunnleggende ferdigheter i lesing. Grunnleggende ferdigheter i lesing fremmer lærelyst, og øker motivasjon for andre fag på skolen.

Barn og unge som har tro på sin egen fremtid utvikler seg fra å være passive konsumenter til aktive produsenter. Ved å forvalte tilgjengelige ressurser riktig, vil bibliotekene sammen med skolene kunne bli kommunens viktigste produsent av 'sosial kapital'.

Bakgrunn for søknaden:

Regjeringen har pekt på at skoleeierne må ha et overordnet perspektiv i planarbeidet og være bevisst på hvordan skolene utnytter andre yrkesgrupper og deres kompetanse. Folkebibliotekene har en naturlig posisjon i en slik ambisjon som en utvidet læringsarena. (s 18 nasjonal strategi)

I Nasjonal bibliotekstrategi 2015-2018 fremgår det i tiltakslisten under pkt 2 i sammendraget at biblioteket skal videreutvikles som læringsarena i samarbeidsprosjekter mellom skolebibliotek, folkebibliotek og fagbibliotek.(s 7) Fylkeskommunen skal også, i henhold til Opplæringsloven, "medverke til kvalitetsutviklingstiltak som m.a. kan gi god sammenheng mellom grunnskole og videregående opplæring". I forbindelse med introduksjonen av Ny GIV-satsningen og senere Program for Bedre Gjennomføring (PBG) har fylkeskommunen i tillegg fåttføring om at "...kommuner og fylkeskommuner skal etablere et varig og systematisk samarbeid og tiltak for å bedre elevenes forutsetninger for å fullføre og bestå videregående opplæring".

Regionplan Agder 2020 har følgende målformulering:

I 2020 har det regionale kunnskapsløftet gitt betydelige resultater. Gjennom målrettet arbeid på tvers av kommunegrensener og forvaltningsnivåer har Agder lyktes med å heve kvaliteten på alle utdanningsnivåer – fra barnehage til universitet. Alle har tilbud om barnehageplass, grunnskoler resultatene er over landsgjennomsnittet, frafallet i videregående skole er vesentlig redusert og universitetet og høyskolene gjør seg bemerket både nasjonalt og internasjonalt. Å arbeide med å heve kvalitet i skolebibliotekene i Aust-Agder, og kompetanse i hvordan man bruker skolebibliotekene som effektive pedagogiske verktøy, vil kunne bidra til å nå mål i eksisterende satsninger. Velfungerende skolebibliotek vil bidra til skolens arbeid med grunnleggende ferdigheter og kan skape bedre muligheter for at barn og unge lykkes i grunnopplæringen.

Prosjektet faller inn under Fylkesbibliotekets sin rolle som utviklingsaktør for folkebibliotekene og for skolebibliotek i grunnskolen, og legger grunnlaget for en strategi som sikrer videre utvikling og vekst i tjenestetilbudet. Fylkestinget i Aust-Agder vedtok i oktober 2012 bibliotekplanen "Enkelt, nært og gratis. Strategisk plan for bibliotekutvikling i Aust-Agder 2013-2016". I planen er det en klar satsning på skolebibliotek, da en ser at skolebibliotekene representerer et uutnyttet potensial.

Start- og sluttdato for prosjektet

Prosjektvarighet

To-årig

Fra dato

25-08-2016

Til dato

25-08-2018

Aktivitetsplan for prosjektet

Beskrivelse Fra dato Til dato

Presentere prosjektet for folkebibliotekledelse, fagpersoner og kommuneledelse	15.05.2016 – 27.06.2016
Opprette en arbeidsgruppe i Gjerstad Kommune	25.08.2016
Kurs i Innovasjonsledelse	29.08.2016 – 15.04.2017
Etablere kommunalt skole/biblioteknettverk	25.08.2016 – 31.12.2016
Arbeidsgruppen for prosjektet har møter;	
Kartlegge behov, legge planer m.m.	25.08.2016 – 19.01.2017
Skisse til plan for 2. året utarbeides;	
Legge tidsplan og milepeler for neste prosjektperiode.	15.02.2017
Utarbeide effektmål for utviklingsarbeidet.	15.02.2017 – 30.06.2017
Gjennomføre tiltak i hht til plan	25.08.2017 – 30.05.2018
Evaluere og skrive rapport	01.06.2018 – 30.06.2018
Utarbeide modell på bakgrunn av erfaringene i Gjerstad Kommune	01.07.2018 - 25.08.2018
Presentere prosjektet på en fylkessamling	Høsten 2018

Andre opplysninger

Vi vil bygge på arbeid og erfaringer som allerede er gjort innen feltet: I Grimstad kommune har folkebiblioteket hatt et samarbeidsprosjekt med skolebibliotekene. Erfaringene gjort i Program for skolebibliotekutvikling (2009-2013) gjennomført av Universitetet i Agder, gir også et godt grunnlag.

Samarbeidspartnere:

EVU-enheten, Universitetet i Agder.

Handelshøyskolen ved UiA

Postboks 422

4604

Kristiansand

Vi har inngått en formell avtale med EVU-enheten. I denne avtalen har vi bestilt et studietilbud i innovasjonsledelse med oppstart høsten 2016 - et kompetansegivende studium som gir 10 studiepoeng ved avlagt og bestått eksamen som kan inngå i en mastergrad i ledelse.